

Orienteringsmøde

Aftale om arbejdstid
for lærere m.fl. i
staten

Dagsorden

Velkomst ved teamleder Sara Bacher
Jakobsen og Chefkonsulent Palle Rom

Gennemgang af aftalens hovedpunkter

1. Aftalens intention og præambel
2. Aftalens opbygning og dækningsområde
3. Samarbejdssporet
4. Fælles bestemmelser
5. Særbestemmelser for arbejde inden for almindelig arbejdstid
6. Ikrafttræden
7. Hviletid og fridøgn
8. Rådgivning
9. Spørgsmål

Aftalens intention og præambel

- 1. Aftalens intention og præambel**
2. Aftalens opbygning og dækningsområde
3. Samarbejdssporet
4. Fælles bestemmelser
5. Særbestemmelser for arbejde inden for almindelig arbejdstid
6. Ikrafttræden
7. Hviletid og fridøgn
8. Rådgivningsmulighed
9. Spørgsmål

Præambel

Lærerne i staten udfører en opgave af stor betydning.

Kernen i aftalen er et forpligtende samarbejde, der understøtter lærernes muligheder for at kunne udøve deres professionelle dømmekraft og at kunne lykkes med opgaven.

Parterne ønsker at bidrage til kvalificerede drøftelser af prioriteringer af lærernes arbejdstid mellem leder, tillidsrepræsentant og lærere.

Målet er at understøtte parternes drøftelser på skolen/institutionen om sammenhængen mellem lærernes arbejdstid og opgaver samt et rimeligt forhold mellem undervisning og forberedelse.

Med aftalen ønsker parterne at skabe de bedste rammer for et tæt og konstruktivt samarbejde på alle niveauer.

Aftalens opbygning og dækningsområde

1. Aftalens intention og præambel
- 2. Aftalens opbygning og dækningsområde**
3. Samarbejdssporet
4. Fælles bestemmelser
5. Særbestemmelser for arbejde inden for almindelig arbejdstid
6. Ikrafttræden
7. Hviletid og fridøgn
8. Rådgivningsmulighed
9. Spørgsmål

Dækningsområde – aftalens § 1

Aftalen gælder for *lærere* i det omfang, det fremgår af den enkelte organisationsaftale/aftale, at de er omfattet af arbejdstidsaftalen.

Ved betegnelsen "lærer" forstås ansatte i stillingskategorierne "lærer", "børnehaveklasseleder", "faglærer", "fængselslærer" mv., som det følger af de enkelte organisationsaftaler/aftaler.

Lokale aftaler – aftalens § 3

Der kan lokalt indgås aftaler om arbejdstidsregler, som fraviger eller supplerer denne aftale.

Gældende lokalaftaler opsiges ikke med indgåelse af aftale om arbejdstid for lærere m.fl. i staten. Den nye aftale om arbejdstid for lærere m.fl. i staten kan fungere i samspil med lokale aftaler, og det er op til de lokale parter at foretage eventuelle tilpasninger til lokale forhold.

Opmærksomhedspunkt:

- Protokollat 1 om hviletid og fridøgn kan *ikke* fraviges ud over det, der følger af protokollatet.

Samarbejdssporet

1. Aftalens intention og præambel
2. Aftalens opbygning og dækningsområde
- 3. Samarbejdssporet**
4. Fælles bestemmelser
5. Særbestemmelser for arbejde inden for almindelig arbejdstid
6. Ikrafttræden
7. Hviletid og fridøgn
8. Rådgivningsmulighed
9. Spørgsmål

Samarbejdssporet – aftalens § 4

Samarbejde på centralt niveau

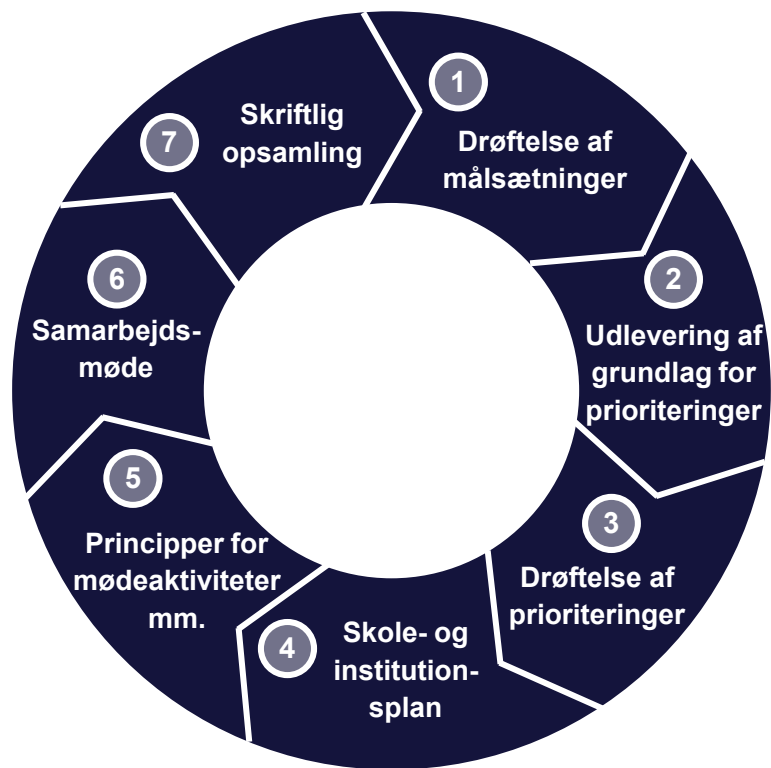
Medarbejder- og Kompetencestyrelsen og LC/CO10 samarbejder om at indhente *fælles viden* fra ledelser og tillidsrepræsentanter på skoler/institutioner om erfaringer med samarbejdssporet.

Samarbejdet har til formål at understøtte de lokale parter drøftelser om sammenhængen mellem lærernes arbejdstid og opgaver samt et rimeligt forhold mellem undervisning og forberedelse. Den fælles viden understøtter bl.a. de centrale parter rådgivning.

Samarbejdet består af:

- Årlige møder
- Fortolkningsudvalg
- Surveys i perioden frem til 2026

Samarbejde på det lokale niveau § 5 (1/5)

Samarbejde på det lokale niveau § 5 (2/5)

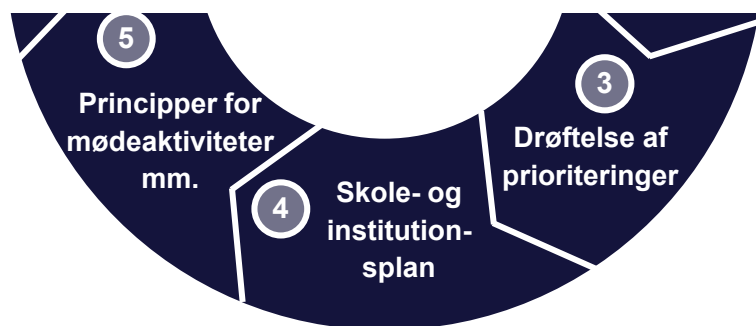

1. Ledelse og TR drøfter overordnede målsætninger for skolen/institutionen og målsætninger for lærernes undervisning og øvrige opgaver, som ledelse og lærere vil arbejde for den kommende normperiode.

2. Ledelsen udleverer grundlaget for ledelsens prioriteringer for skolen/institutionen skriftligt til TR

- Herunder i forhold til: individuel forberedelsestid, forventet gennemsnitlig undervisningstid, prioriterede indsatser og prioriteringernes eventuelle betydning for lærernes øvrige opgaver, informationer om beslutninger, projekter og lignende som er fastlagt af skolens ledelse og bestyrelse, og den forventede andel af arbejdstid, samt evt. økonomiske rammebetingelser, der har konsekvenser for prioriteringer af lærernes arbejdstid.
- Ved institutioner med løbende elevoptag og/eller holddannelse flere gange i normperioden, indeholder grundlaget endvidere oplysninger om forventede holddannelser i normperioden.
- Grundlaget skal give indblik i og forståelse for ledelsens prioriteringer af lærernes arbejdstid. Der er ikke fastsat formkrav for, hvordan grundlaget udformes.

Samarbejde på det lokale niveau § 5 (3/5)

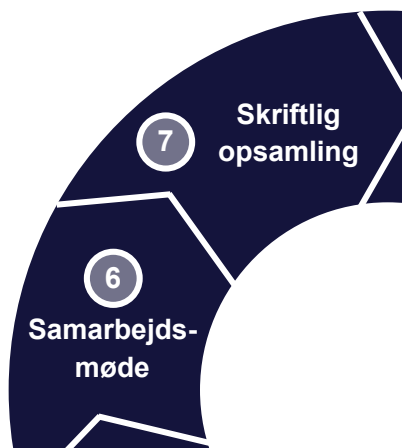

3. På baggrund heraf drøfter ledelse og TR ledelsens prioriteringer af lærernes arbejdstid.

4. Ledelsen udarbejder på baggrund af drøftelsen forslag til skole- og institutionsplan.

5. Ledelsen fastlægger efter drøftelse med TR principper for lærernes tilstedeværelse, mødeaktiviteter og balance mellem den enkelte lærers selvtilrettelæggelse af arbejdstiden og det fælles kollegiale samarbejde.

Samarbejde på det lokale niveau § 5 (4/5)

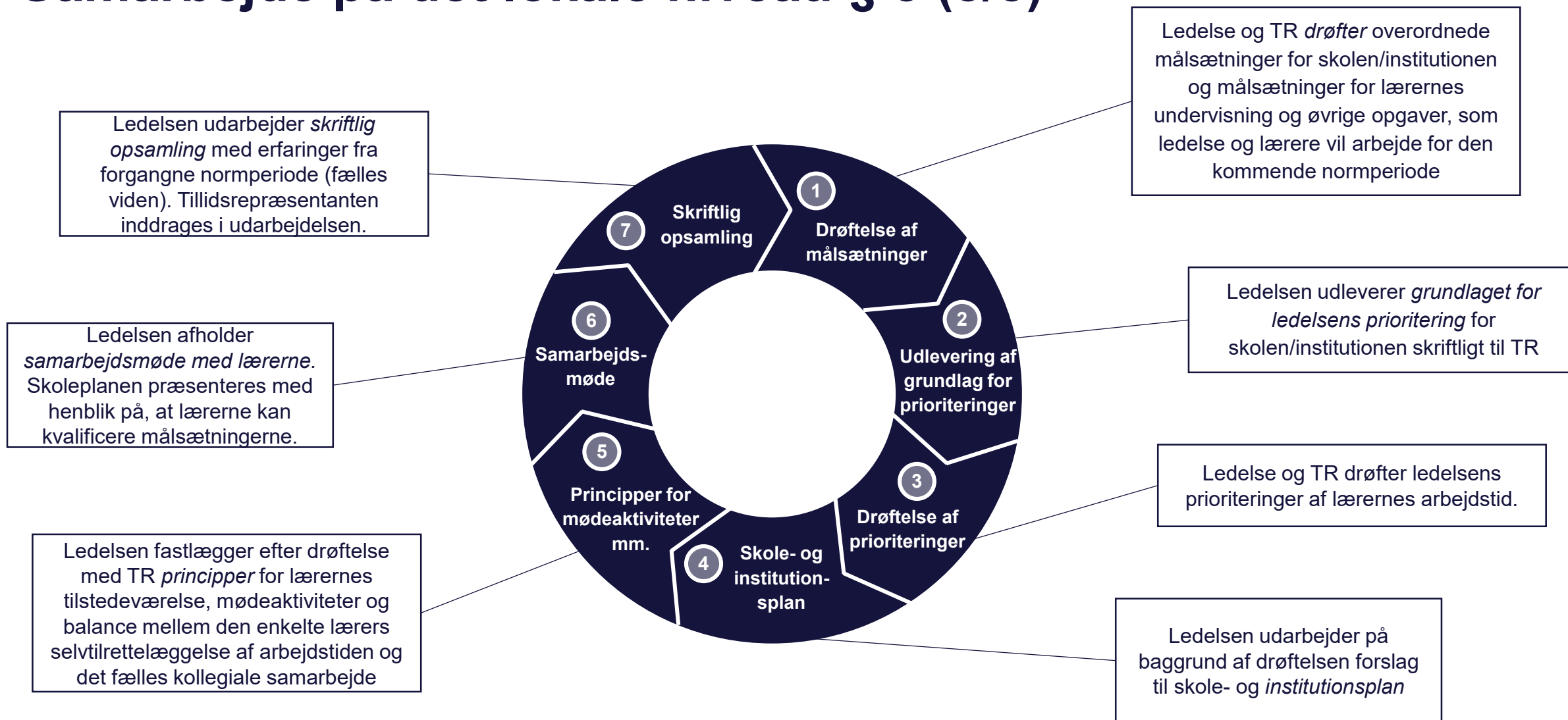
6. Samarbejds-møde

- Målsætningerne og skole- og institutionsplanen præsenteres på møde med ledelsen og lærerne forud for, at ledelsen træffer endelig beslutning og med henblik på, at lærerne kan kvalificere målsætningerne og skole-/institutionsplanen.

7. Fælles viden

- Ledelse og tillidsrepræsentant samarbejder om at indhente fælles viden.
- Ledelsen udarbejder på baggrund heraf og forud for vedtagelse af skolens/institutionens budget for det kommende år mindst én gang årligt en skriftlig opsamling på erfaringer fra den forgangne normperiode.
- TR inddrages i udarbejdelsen med henblik på at kvalificere opsamlingen, inden den færdiggøres af ledelsen.
- Opsamlingen indgår i drøftelserne på samarbejds-mødet.

Samarbejde på det lokale niveau § 5 (5/5)

Mulighed for refleksion

- Hvad giver samarbejdssporet anledning til af overvejelser for jer?
- Hvilke elementer i samarbejdssporet, tænker I, vil være særligt givende for jeres samarbejde?
- Hvad er næste skridt for jer?

15 minutter

Fællesbestemmelser

1. Aftalens intention og præambel
2. Aftalens opbygning og dækningsområde
3. Samarbejdssporet
- 4. Fælles bestemmelser**
5. Særbestemmelser for arbejde inden for almindelig arbejdstid
6. Ikrafttræden
7. Hviletid og fridøgn
8. Rådgivningsmulighed
9. Spørgsmål

Den årlige arbejdstid – aftalens §§ 6 og 18

- Der gælder fortsat en årsnorm.
- Den årlige arbejdstid udgør for fuldtidsbeskæftigede 1924 timer inkl. ferie og søgnehelligdage, bortset fra søgnehelligdage der falder på ugedage, hvor læreren altid har fri.

Planlægning af arbejdstiden:

- For fuldtidsbeskæftigede tilrettelægges den daglige arbejdstid på anvendte arbejdsdage med *mindst 4 timer*.

Opgaveoversigten – aftalens §§ 9 og 12

Efter drøftelse med læreren udarbejder ledelsen en opgaveoversigt.

På opgaveoversigten anføres:

- De opgaver, som læreren påtænkes at anvende sin arbejdstid på i normperioden,
- Den planlagte tid til undervisning,
- Estimeret tid til individuel forberedelse,
- Samlet estimeret tid til opgaver, der planlægges indholdsmæssigt senere på året, samt
- estimeret tid til opgaver, som ledelsen skønner til mindst 60 timer.

Opgaveoversigten udarbejdes med henblik på at understøtte sammenhæng mellem lærerens arbejdstid og opgaver, samt et rimeligt forhold mellem undervisning og forberedelse.

Opgaverne skal fremgå med en så tilstrækkelig detaljeringsgrad, at opgaveoversigten kan danne grundlag for, at ledelse og lærer sammen kan vurdere sammenhængen mellem lærerens tid og opgaver. Mindre opgaver kan samles i mere overordnede opgavekategorier. En kategori kan være ”diverse mindre opgaver på skolen”.

Opgaveoversigten udleveres til læreren *senest 5 uger før normperiodens begyndelse*.

Ved ledelsens opgavefordeling tages der særligt hensyn til nyansatte. Nyansatte lærere er lærere med mindre end to års beskæftigelse som lærer.

Ændringer i løbet af normperioden – aftalens § 11

Hvis der i løbet af normperioden opstår nye større opgaver eller større ændringer af en opgaves indhold eller omfang, beslutter lederen efter dialog med læreren, hvilken konsekvens den nye opgave/ændringen af opgaven har for lærerens samlede opgaver.

Ledelsen orienterer læreren skriftligt om ændringens konsekvens for lærerens samlede opgaver.

Ved manglende enighed om, hvorvidt der er tale om en ny større opgave eller større ændringer af en opgaves indhold eller omfang, inddrages tillidsrepræsentanten.

- Varetagelse af undervisning på et undervisningshold, som forudsætter fornyet planlægning og/eller forberedelse, kan udgøre en større ændring.

Forberedelse – aftalens § 10

Undervisning, fælles aktiviteter og øvrige opgaver skal planlægges på en måde, som muliggør, lærerens forberedelsestid afvikles som sammenhængende og effektiv tid.

- Forberedelse planlægges ikke til at ligge i elev-/kursistpauser, hvor læreren har undervisning umiddelbart før og efter elev-/kursistpausen.

Læreren kan vælge at bede ledelsen om at placere forberedelsestiden, hvis læreren oplever, at den individuelle forberedelsestid reduceres.

Den placerede individuelle forberedelsestid kan kun i særlige tilfælde, som følge af uforudset akut opstået behov, anvendes til andre formål.

Aldersreduktion – aftalens § 13

For lærere, der pr. 31. juli 2013 er fyldt 57 år, gælder, at når læreren fylder 60 år, nedsættes arbejdstiden med 175 timer årligt for fuldtidsbeskæftigede, hvis de anmoder om det.

Reglen gælder med undtagelse af de lærere, der fremgår af stk. 4-6.

Bestemmelsen gælder alene på de områder, hvor bestemmelsen også tidligere har været gældende.

Aldersreduktion mod tilsvarende lønnedgang – aftalens § 13 a

Lærere har – når de fylder 60 år – ret til nedsat arbejdstid med op til 175 timer årligt mod tilsvarende lønnedgang.

Læreren har fortsat fuld pensionsindbetaling i forhold til hidtidig beskæftigelsesgrad.

Bestemmelsen gælder for alle lærere omfattet af arbejdstidsaftalen.

Opgørelse af arbejdstiden – aftalens § 14 (1/3)

Bestemmelsen angiver, hvordan arbejdstid skal medregnes. Her skal I være særligt opmærksomme på følgende:

- I arbejdstiden medregnes også arbejdstimer, som ikke er tidsmæssigt placeret af ledelsen.
- Dage med ret til fravær med løn medregnes med det antal arbejdstimer, læreren skulle have arbejdet den pågældende dag.
- Aldersreduktion medregnes, jf. § 13

Opgørelse af arbejdstiden – aftalens § 14 (2/3)

Særligt om studieture, lejrskoler mv. (arrangementer med overnatning)

For institutioner for erhvervsrettet uddannelse og AMU:

- medregnes i arbejdstiden med **12 arbejdstimer og 12 timers rådighedstjeneste pr. døgn.**
- Udrejse- og hjemrejsedage medregnes ud fra konkret optælling, således at der **først medregnes op til 12 arbejdstimer** og herefter medregnes op til 12 timer rådighedstjeneste.

OBS: Rådighedstjeneste medregnes i arbejdstiden med 1/3 eller udbetales med sædvanlig timeløn gange 1/3 ved førstkommende lønudbetaling efter registrering.

Opgørelse af arbejdstiden – aftalens § 14 (3/3)

8. Rejsetid i forbindelse med tjenesterejser medregnes, dog højst med 13 timer pr. døgn.
 9. Tilkald med mindre end 24 timers varsel medregnes med mindst 3 timer.
 10. Arbejdstimer, der er medgået til aftalt frikøb til organisationsarbejde, medregnes.
- Ved til- eller fratræden i løbet af normperioden foretages en opgørelse af arbejdstiden på grundlag af 5 kalenderdage à 7,4 timer pr. uge i ansættelsesperioden, uagtet tidspunktet for opgørelsen.
 - Ledelsen udleverer til læreren en opgørelse over den præsterede arbejdstid *mindst ved udgangen af hver 3. måned.*

Afspadsering – aftalens § 16

Afspadsering skal gives i den efterfølgende normperiode og varsles mindst 72 timer i forvejen.

Afspadsering gives som sammenhængende tid af *minimum 4 timers varighed*, medmindre andet aftales mellem leder og lærer.

Hvis den ansatte er syg, når en planlagt afspadsering begynder, har den pågældende ikke pligt til at påbegynde afspadseringen.

Særbestemmelser for lærere, hvis arbejdstid normalt er placeret inden for almindelig dagarbejdstid

1. Aftalens intention og præambel
2. Aftalens opbygning og dækningsområde
3. Samarbejdssporet
4. Fælles bestemmelser
- 5. Særbestemmelser for arbejde inden for almindelig arbejdstid**
6. Ikrafttræden
7. Hviletid og fridøgn
8. Rådgivningsmulighed
9. Spørgsmål

Arbejdstidens tilrettelæggelse – aftalens § 19

Arbejdet tilrettelægges normalt på hverdage, mandag til fredag, inden for den daglige arbejdstid kl. 7.30-17.00.

På skoler, hvor dele af undervisningstiden normalt ligger uden for 7.30-17.00, kan arbejdet tilrettelægges i overensstemmelse med skolens åbningstid.

Skoler, hvor dele af undervisningstiden normalt ligger uden for 7.30 – 17.00, er fx AMU-aktiviteter.

Ændringer i den planlagte arbejdstid uden for tidsrummet fra kl. 7.30 til kl. 16.30 varsles med mindst 4 uger med mindre andet aftales med tillidsrepræsentanten. Ledelsen kan undtagelsesvis med et kortere varsel beslutte at ændre den planlagte arbejdstid, således at starttidspunktet er tidligere og/eller sluttidspunktet senere end tidsrummet fra kl. 7.30 til kl. 16.30.

Indgåelse af den centrale arbejdstidsaftale ændrer ikke på organisationsaftalernes bestemmelser om arbejdstidens tilrettelæggelse i dagtimerne mv.

Ulempegodtgørelse – aftalens § 20

For arbejde i tidsrummet fra kl. 17 til kl. 06 eller i weekender, på søgnehelligdage, grundlovsdag efter kl. 12 samt juleaftensdag efter kl. 14 ydes et tillæg svarende til 25 pct. af nettotimelønnen inkl. faste tillæg, dog mindst 32,77 kr.

Weekendgodtgørelse – aftalens § 21

Arbejde i weekender eller på søgnehelldage godtgøres med afspadsering af samme varighed med et tillæg på 50 pct. eller med timeløn med et tillæg på 50 pct.

Tillæg ved deltagelse i studieture, lejrskoler mv. – aftalens § 22

Der ydes et ikke-pensionsgivende tillæg på 163,64 kr. pr. påbegyndt dag for deltagelse i lejrskoler, hytteture, studieture mv. (arrangementer med overnatning).

→ Tillægget ydes i stedet for ulempegodtgørelse.

Hvis disse arrangementer afvikles på lørdage, søndage og helligdage, ydes et ikke-pensionsgivende tillæg på 372,20 kr. pr. påbegyndt dag.

→ Tillægget ydes i stedet for ulempegodtgørelse og weekendgodtgørelse.

Ikrafttræden

1. Aftalens intention og præambel
2. Aftalens opbygning og dækningsområde
3. Samarbejdssporet
4. Fælles bestemmelser
5. Særbestemmelser for arbejde inden for almindelig arbejdstid
- 6. Ikrafttræden**
7. Hviletid og fridøgn
8. Rådgivningsmulighed
9. Spørgsmål

Ikrafttræden – aftalens § 27 (1/2)

Ikrafttrædelse for institutioner, der følger *kalenderåret* som normperiode:

Fra 1. oktober 2021:

Følgende bestemmelser i aftalen:

- § 5. Samarbejde på skole-/institutionsniveau ift. kalenderåret 2022
- § 9. Opgaveoversigten ift. kalenderåret 2022
- § 10. Forberedelse ift. kalenderåret 2022
- § 12. Nyansatte lærere ift. kalenderåret 2022
- § 18. Tilrettelæggelse af den daglige arbejdstid ift. kalenderåret 2022
- §§ 19 og 23. Arbejdets tilrettelæggelse ift. kalenderåret 2022

Fra 1. januar 2022:

- Resten af aftalen

Ikrafttræden – aftalens § 27 (2/2)

Ikrafttrædelse for institutioner, der følger *skoleåret* som normperiode:

Fra 1. august 2021:

- Aldersreduktionsreglen (§ 13 a om ret til nedsat arbejdstid fra 60 år)

Fra 1. januar 2022

Følgende bestemmelser i aftalen:

- § 5. Samarbejde på skole-/institutionsniveau ift. skoleåret 2022/2023
- § 9. Opgaveoversigten ift. skoleåret 2022/2023
- § 10. Forberedelse ift. skoleåret 2022/2023
- § 12. Nyansatte lærere ift. skoleåret 2022/2023
- § 18. Tilrettelæggelse af den daglige arbejdstid ift. skoleåret 2022/2023
- §§ 19 og 23. Arbejdets tilrettelæggelse ift. skoleåret 2022/2023

Fra 1. august 2022:

- Resten af aftalen

Aftalens ikrafttræden

	2021								2022										
	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Skoler der følger skoleåret																			
60-årsreglen			▲																
Første dele af aftalen træder i kraft							▲												
Aftalen i sin helhed træder i kraft														▲					
Skoler der følger kalenderåret																			
60-årsreglen							▲												
Første dele af aftalen træder i kraft				▲															
Aftalen i sin helhed træder i kraft							▲												

Hviletid og fridøgn

1. Aftalens intention og præambel
2. Aftalens opbygning og dækningsområde
3. Samarbejdssporet
4. Fælles bestemmelser
5. Særbestemmelser for arbejde inden for almindelig arbejdstid
6. Ikrafttræden
- 7. Hviletid og fridøgn**
8. Rådgivningsmulighed
9. Spørgsmål

Hviletid og fridøgn (1/2) § 18 og protokollat 1

Den daglige hvileperiode kan nedsættes fra 11 til 8 timer op til 12 gange pr. normperiode for den enkelte lærer. Det kan lokalt aftales, at nedsættelsen kan ske op til 20 gange pr. normperiode.

Delt tjeneste kan ikke overstige en sammenhængende periode på 12 timer, med mindre det aftales lokalt.

Hviletid og fridøgn (2/2) § 18 og protokolat 1

Der kan højst være op til 10 døgn mellem 2 fridøgn. Der kan lokalt indgås aftale om, at der kan være op til 12 døgn mellem 2 fridøgn.

Under deltagelse i lejrskoler, studieture mv. (arrangementer med overnatning) ses bort fra kravet om daglig hvileperiode. Såfremt opholdet mv. strækker sig over en weekend, omlægges det ugentlige fridøgn, så der kan være indtil 12 døgn mellem 2 fridøgn.

Rådgivningsmulighed

1. Aftalens intention og præambel
2. Aftalens opbygning og dækningsområde
3. Samarbejdssporet
4. Fælles bestemmelser
5. Særbestemmelser for arbejde inden for almindelig arbejdstid
6. Ikrafttræden
7. Hviletid og fridøgn
- 8. Rådgivningsmulighed**
9. Spørgsmål

Rådgivningsmulighed

Institutioner for erhvervsrettet uddannelse og AMU

Hvis samarbejdet mellem ledelse og tillidsrepræsentant ikke fungerer, kan ledelse eller tillidsrepræsentant hver for sig eller sammen anmode *Børne- og Undervisningsministeriet og den relevante faglige organisation* om i fællesskab at yde bistand til at forbedre samarbejdet.

Hvis bistand efter første led ikke har ført til, at samarbejdet mellem ledelse og tillidsrepræsentant fungerer, eller der ikke har kunnet opnås enighed om at søge bistand, kan ledelse eller tillidsrepræsentant hver for sig eller sammen anmode *de centrale parter* om fælles rådgivning til at forbedre samarbejdet.

Spørgsmål

1. Aftalens intention og præambel
2. Aftalens opbygning og dækningsområde
3. Samarbejdssporet
4. Fælles bestemmelser
5. Særbestemmelser for arbejde inden for almindelig arbejdstid
6. Ikrafttræden
7. Hviletid og fridøgn
8. Rådgivningsmulighed
- 9. Spørgsmål**

Tak for i dag